

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра менеджменту та бізнес-адміністрування (602)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

(підпис)

Василь ЛИБА
(ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

«29» серпня 2025 р.

**СИЛАБУС ОБОВ'ЯЗКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Обґрунтування управлінських рішень у маркетингу
(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: D Бізнес, управління та право
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: D5 Маркетинг
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: Маркетинг та брендинг
(найменування освітньої програми)

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Силабус введено в дію з 01.09.2025

Харків – 2025 р.

Розробник (и): Либа В.О., доц., канд. екон. наук, доц.
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри

менеджменту та бізнес-адміністрування

(назва кафедри)

Протокол № 1 від «29» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри доц., канд. екон. наук
(науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Валентина ГАТИЛО
(ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

(підпис)

Аліна БЕЗРУЧЕНКО
(ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

1. Загальна інформація про викладача

ПІБ: Либа Василь Олексійович

Посада: доцент кафедри 602

Науковий ступінь: канд. екон. наук

Вчене звання: доцент

Перелік дисциплін, які викладає:

Стратегічний маркетинг, Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків, Маркетинговий менеджмент, Маркетингове ціноутворення

Напрями наукових досліджень:

управління та моделювання стійкості підприємства, стратегічний маркетинг, цифровий маркетинг

Контактна інформація: v.lyba@khai.edu

2. Опис навчальної дисципліни

Форма здобуття освіти	Денна, заочна
Семестр	1
Мова викладання	Українська
Тип дисципліни	Обов'язкова
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/ кількість годин	<u>денна</u> : 5 кредитів ЄКТС / 150 годин (56 аудиторних, з яких: лекції – 32, практичні – 24; СРЗ – 94); <u>заочна</u> : 5 кредитів ЄКТС / 150 годин (18 аудиторних, з яких: лекції – 6, практичні – 12; СРЗ – 132)
Види навчальної діяльності	Лекції, практичні заняття, самостійна робота здобувача
Види контролю	Поточний контроль, модульний контроль, семестровий контроль – залік
Пререквізити	маркетингові дослідження, маркетингове ціноутворення, маркетингові комунікації, маркетинг послуг
Кореквізити	маркетинговий аудит, маркетинговий менеджмент, стратегічний маркетинг
Постреквізити	управління проектами та інноваціями брендингу, бренд менеджмент високотехнологічних підприємств

3. Мета та завдання навчальної дисципліни, переліки компетентностей та очікуваних результатів навчання

Мета – формування знань і навичок стосовно економічного обґрунтування управлінських рішень в маркетингу з різним ступенем невизначеності та ризику, оволодіння методологією розрахунків для практичної діяльності як фахівців з маркетингу.

Завдання – Розглянути методологічні та методичні основи підготовки управлінських рішень, методики економічного обґрунтування управлінських в сфері маркетингу та особливості обґрунтування управлінських рішень при здійсненні інвестування.

Компетентності, які набуваються:

Загальні компетентності (ЗК)

Після закінчення цієї програми здобувач освіти буде здатен:

- ЗК1. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК8. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

Спеціальні компетентності (СК)

Після закінчення цієї програми здобувач освіти буде здатен:

- СК1. Здатність логічно і послідовно відтворювати та застосовувати знання з найновіших теорій, методів і практичних прийомів маркетингу.
- СК3. Здатність до проведення самостійних досліджень та інтерпретації їх результатів у сфері маркетингу.

– СК5. Здатність до діагностування маркетингової діяльності ринкового суб'єкта, здійснення маркетингового аналізу та прогнозування. СК6. Здатність обирати і застосовувати ефективні засоби управління маркетинговою діяльністю ринкового суб'єкта на рівні організації, підрозділу, групи, мережі.

– СК9. Здатність здійснювати на належному рівні теоретичні та прикладні дослідження у сфері маркетингу.

Програмні результати навчання (ПРН):

– ПРН1. Знати і вміти застосовувати у практичній діяльності сучасні принципи, теорії, методи і практичні прийоми маркетингу. ПРН2. Вміти адаптовувати і застосовувати нові досягнення в теорії та практиці маркетингу для досягнення конкретних цілей і вирішення задач ринкового суб'єкта. ПРН3. Планувати і здійснювати власні дослідження у сфері маркетингу, аналізувати його результати і обґрунтовувати ухвалення ефективних маркетингових рішень в умовах невизначеності.

– ПРН6. Вміти підвищувати ефективність маркетингової діяльності ринкового суб'єкта на різних рівнях управління, розробляти проекти у сфері маркетингу та управляти ними. ПРН7. Вміти формувати і вдосконалювати систему маркетингу ринкового суб'єкта.

– ПРН9. Розуміти сутність та особливості застосування маркетингових інструментів у процесі прийняття маркетингових рішень. ПРН10. Обґрунтовувати маркетингові рішення на рівні ринкового суб'єкта із застосуванням сучасних управлінських принципів, підходів, методів, прийомів, ПРН11. Використовувати методи маркетингового стратегічного аналізу та інтерпретувати його результати з метою вдосконалення маркетингової діяльності ринкового суб'єкта.

– ПРН15. Обирати необхідні дані з різних джерел, обробляти і аналізувати їх результати із застосуванням сучасних методів та спеціалізованого програмного забезпечення.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Тема 1. Сутнісна характеристика управлінських рішень в маркетингу.

- *Форма занять: лекція, практична робота, самостійна робота.*

Стисла анотація: Основи концепції маркетингу. Розуміння маркетингу. Ринок як поле діяльності маркетингу. Обмеження маркетингу. Сфера застосування маркетингових рішень. Організація маркетингу.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 2. Технологія підготовки, прийняття і реалізації управлінських рішень.

- *Форма занять: лекція, самостійна робота.*

Стисла анотація: Етапи та організація розробки управлінських рішень. Інформаційне забезпечення управлінських рішень. Організаційно-технологічні основи підготовки рішення. Організація і контроль виконання рішень.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 3. Якість і функції управління.

- *Форма занять: лекція, практична робота, самостійна робота.*

Стисла анотація: Забезпечення співставимості альтернативних варіантів управлінських рішень. Врахування факторів ризику і невизначеності при прийнятті рішень. Шляхи підвищення ефективності управлінських рішень. Визначення ефективності управлінських рішень.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача:
Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 4. Методологічні підходи до розробки управлінських рішень.

- *Форма занять: лекція, практична робота, самостійна робота.*

Стисла анотація: Роль методології в системі розробки, прийняття і реалізації рішень. Застосування до розробки управлінських рішень наукових підходів. Натуралістичний і системодіяльний методологічний підхід в теорії прийняття рішень. Системний підхід в розробці, прийнятті і реалізації управлінських рішень. Вибір методів вирішення проблем. Врахування факторів ризику і невизначеності при прийнятті рішень.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача:
Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 5. Особливості прийняття окремих управлінських рішень.

- *Форма занять: лекція, практична робота, самостійна робота.*

Стисла анотація: Врахування особливостей інформаційного забезпечення. Прийняття стратегічних рішень. Вироблення рішення керівником тактичного рівня. Управлінські рішення в сфері управління персоналом, виробництва, фінансів.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача:
Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 6. Методи прогнозування управлінських рішень.

- *Форма занять: лекція, практична робота, самостійна робота.*

Стисла анотація: Основи передбачення та прогнозування. Принципи та класифікація управлінських рішень. Методи екстраполяції. Параметричні методи. Експертні методи. Евристичні методи. Суть нормативного, експериментального та індексного методів. Організація роботи по прогнозуванню та вибір методів прогнозування. Способи формування пріоритетів.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача:
Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 7. Автоматизація процесу розробки та прийняття управлінських рішень.

- *Форма занять: лекція, практична робота, самостійна робота.*

Стисла анотація: Передумови і етапи автоматизації процесу прийняття рішень. Класифікація інформаційних систем прийняття рішень. Особливості розробки інформаційних систем підтримки прийняття рішень. Функціонально-структурний зміст інформаційних систем підтримки прийняття рішень. Огляд інформаційних систем, використовуваних для прийняття управлінських рішень.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача:
Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Модульний контроль 1

- *Форма занять: написання модульної роботи.*

Підготовка до модульного контролю.

Модуль 2.

Тема 8. Одержання маркетингової інформації.

- *Форма занять: лекція, самостійна робота.*

Стисла анотація: Маркетингові дослідження. Критерії маркетингових досліджень. Сфери прийняття рішень при маркетинговому дослідженні.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 9. Рішення щодо продукту та розподілу.

- *Форма занять: лекція, практична робота, самостійна робота.*

Стисла анотація: Прийняття рішень щодо продукту. Основи прийняття рішень щодо продукту. Критерії прийняття рішень щодо продукту. Можливості формування і методи прийняття рішення. Технологія прийняття рішення щодо продукту. Поняття і значення розподілу. Критерії рішень щодо розподілу. Формування методу розподілу. Формування логіки розподілу. Технологія ухвалення рішення щодо розподілу.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 10. Рішення про умови.

- *Форма занять: лекція, практична робота, самостійна робота.*

Стисла анотація: Поняття і значення умов. Критерії рішення про умови. Можливості реалізації монетарних умов. Оформлення немонетарних умов. Оптимальні рішення про ціни. Технологія прийняття рішення про умови.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 11. Прийняття рішень з реклами.

- *Форма занять: лекція, практична робота, самостійна робота.*

Стисла анотація: Поняття і значення реклами збуту. Мета і обмеження в рекламі збуту. Сфери прийняття рішень з реклами. Прийняття оптимальних рішень з реклами. Технологія прийняття рішення з реклами продукту і послуг.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 12. Бізнес-план як інструмент обґрунтування управлінських рішень.

- *Форма занять: лекція, практична робота, самостійна робота.*

Стисла анотація: Бізнес-план і його місце в обґрунтуванні управлінських рішень. Зміст окремих розділів та особливості складання розділів бізнес-плану.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 13. Проблеми оцінки ефективності інвестиційних проектів та оцінка економічної ефективності інвестицій.

- *Форма занять: лекція, самостійна робота.*

Стисла анотація: Особливості ринково-орієнтованої оцінки інвестиційних проектів та підприємницьких ідей. Система показників фінансово-економічної ефективності інвестицій і методи оцінки. Формування таблиць потоків грошей та фінансового профілю підприємницького проекту. Вибір порогового рівня рентабельності. Аналіз показників на етапі реалізації підприємницької ідеї.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 14. Аналіз показників економічної ефективності інвестицій.

- *Форма занять: лекція, самостійна робота.*

Стисла анотація: Методологія проведення обґрунтування підприємницького проекту (сучасний ринковий підхід та рекомендації комісії ООН з промислового розвитку). Техніко-економічне обґрунтування підприємницького проекту. Обґрунтування проекту по критерію чистої поточної вартості. Аналіз показників економічної ефективності інвестицій. Визначення результатів при впровадженні проекту інвестицій. Визначення затрат, пов'язаних з впровадженням і реалізацією проекту. Формування висновків щодо економічної доцільності інвестування підприємницької ідеї або фінансування господарського рішення.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Модульний контроль 2

- *Форма занять: написання модульної роботи.*

Підготовка до модульного контролю.

Модуль 3.

Індивідуальне завдання (КР)

– *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка.*

5. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

6. Методи навчання

Під час викладання курсу використовуються наступні методи: словесні, наочні, практичні.

7. Методи контролю

Поточний контроль (теоретичне опитування й розв'язання практичних завдань), модульний контроль (тестування за розділами курсу) та підсумковий (семестровий) контроль (іспит/залік).

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Таблиця 8.1 – Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Робота на лекціях	0...1	7	0...7
Виконання практичних робіт	1...2	7	7...14
Модульний контроль	20...25	1	20...25
Змістовний модуль 2			
Робота на лекціях	0...1	7	0...7
Виконання практичних робіт	1...2	7	7...14
Модульний контроль	20...25	1	20...25
Виконання та захист РК	6...8		6...8
Усього за семестр			60...100
Змістовний модуль 3			
Виконання і захист КР	60...100	1	60...100
Усього за семестр			60...100

Семестровий контроль (іспит/залік) проводиться у разі відмови здобувача освіти від балів підсумкового контролю й за наявності допуску до іспиту/заліку. Під час складання семестрового іспиту/заліку здобувач освіти має можливість отримати максимум 100 балів.

Таблиця 8.2 – Шкали оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційний залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

Критерії оцінювання роботи здобувача освіти протягом семестру

Задовільно (60-74) – студент володіє навчальним матеріалом на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Бачить навчальну дисципліну як нагромадження випадкових і не пов'язаних між собою тем. Деякі практичні навички роботи не сформовані. У своїх міркуваннях не здатен аналізувати окрему тему дисципліни у контексті інших тем і виражати взаємозв'язок між ними.

Добре (75-89) – студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу. Вміє застосовувати набуті знання та вміння для вирішення практичних завдань, але допускає окремі неточності. Студент характеризується достатнім рівнем компетентності. У відповіді прослідковується порушення принципу систематичності і логічності викладу навчального матеріалу.

Відмінно (90-100) – Студент виявляє глибокі і міцні знання відповідно до вимог навчальної програми. Вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію. Вміє застосовувати теоретичні положення під час вирішення практичних завдань. Використовує набуті знання і вміння для прийняття рішень у стандартних і нестандартних ситуаціях. Студенту властивий високий рівень компетентності. Переконливо аргументує відповіді, відстоює власну позицію щодо питань, які розглядаються..

9. Політика навчального курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Здобувачі освіти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, повинні протягом тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені заняття мають бути відпрацьовані на найближчій консультації протягом тижня після їх пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання пропущених занять шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Дотримання вимог академічної доброчесності здобувачами освіти під час вивчення навчальної дисципліни. Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти мають дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, вимог академічної доброчесності, передбачених Положенням про академічну доброчесність Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>). Очікується, що роботи здобувачів освіти будуть їх

оригінальними дослідженнями або міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів освіти становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброочесності. Виявлення ознак академічної недоброочесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем незалежно від масштабів плагіату чи обману. У разі виконання індивідуальної самостійної роботи до захисту допускаються реферати, які містять не менше 60 % оригінального тексту під час перевірки на плагіат, есе – 70 %.

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, а також правила етичної поведінки регламентуються Кодексом етичної поведінки в Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu.ua/university/normativna-baza/ustanovchi-dokumenti/kodeks-etichnoi-povedinki/>).

10. Методичне забезпечення

Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням:

<https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=829>

11. Рекомендована література

Базова

1. Гавва В.М. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків: Підручник / В.М. Гавва, Т.П. Раздимаха. – Харків: Нац. аерокосм. ун-т „ХАІ”, 2008. – 272 с.

2. Маркетинговий аналіз : навч. посіб. / [В. В. Липчук, І.Б. Яців, Б. М. Гошко та ін.]. – К. : Академвидав, 2007. – 216 с.

3. Моделі і методи прийняття рішень в економіці підприємства. Навч. посіб. / В.О. Солодкий, В.Р. Красовський – Рівне: НУТВГП, 2012. – 133 с.

Допоміжна

1. Татаренко Н.О. Теорії інвестицій: Навч. посібник. / Н.О. Татаренко, А.М. Поручник. - К.: КНЕУ, 2000. - 160 с.

2. Федоренко В.Г. Інвестознавство: Підручник / В.Г. Федоренко, А.Ф. Гойко / За наук. ред. В.Г. Федоренка. – К.: МАУП, 2000. – 408с.

3. Осієвська В. В. Основи стандартизації, метрології та управління якістю. – К.: Вид-во КНТЕУ, 2002. Кириченко Л. С. Основи стандартизації, метрології, управління якістю: Навч. посіб. – К.: Вид-во КНТЕУ, 2001.